Cecilia Bănică-PAL

Nelinişti fireşti

Editura Muşatinia

Editor: Emilia ȚUȚUIANU
Redactor: Felicia DUMBRAVĂ
Tehnoredactor: Ana-Maria DUMITRU

Coordonari:
Aurora MONAC
Ciprian IGNAT

Consultant editorial: Tudor GHIDEANU

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
BĂNICĂ-PAL,CECILIA
Nelinişti fireşti / Cecilia Bănică-Pal ; ed.:Emilia Țuțuianu ; pref.: Tudor Ghideanu ; postf.: Gheorghe Ciobanu A.M. – Roman : Muşatinia, 2004
ISBN 973-86104-5-1

I. Țuțuianu, Emilia (ed.)
II. Ghideanu Tudor (pref.)
III.Ciobanu, Gheorghe A.M.(postf.)

821.135.1-1

ISBN 973-86104-5-1

Vărului meu necunoscut,
scriitorul Constantin Barcaroiu –
care,
de dincolo de viață,
mi-a cerut să scriu această carte,

ȚIE

Fila îngălbenită îți poartă numele
ce l-au ascuns alții, undeva, într-un catalog,
într-o înşiruire de semne negre
la care puțini pot pătrunde –
Tu stai.
Priveşti pământul de deasupra ta,
iarba care-a crescut din trupul tău,
florile care ți-au luat
mireasma cuvântului
şi-au parfumat cu ea,
văzduhul literelor.
Carnea ta s-a topit
Oasele tale sunt cenuşa țărânii
Doar Sufletul tău stors de
patima creației
este în mine
ca o floare târzie

Poezia ca anxietate de rutină

Wozu dicter! „La ce bun, poeți!”, zicea nebunul de geniu Hölderlin, interogație, la care, Heidyger, în veacul XX, secolul „tehnicii planetare”, încerca răspunsuri despre: **Frică** (Furcht), **Angoasă** (Angst) şi **Grijă**(Sarge), pe firul cronial al temporalității vide de sens.

Cartea Doamnei Cecilia Bănică-Pal se armonizează, ingenuu, tăcut şi vibrând, sub tremurul cald al **nelinişții** (Unruhe). Universul ei trăit **se deschide** de jos în sus, de la banal către celest.

Într-o modalitate prozodică amintind de simbolism, de Henri Regnier sau Albert Samain, iar la noi de nonagenarul Gelu Naum, poema **Durerea Trecerii** devine, la Doamna Pal, paradigmatică:

„Suflete, închis într-o coajă de nucă,
Guşti amarul şi dulceața fructului deopotrivă
Te simți fericit că te-ai născut,
c-ai trăit şi ți-ai dăruit trupul cărnos…
Dar ai vrea să fii liber, să ieşi din pereții lemnoşi,
să-l vezi pe cel ce se bucură de prinosul ce-l reverşi,
chiar dacă el te va strivi între degetele puternice,
între dinții lăptoşi şi îți va suge aroma”

(***Durerea trecerii***)

Oscilând între expresia ternă, prozaică şi chipul ingenuu al rostirii poetice naive, constructul poetei se edifică, se înalță între Regret şi Visul ideal, al Credinței –speranței, al lui **Probabil că**…

„Poate că din viața noastră nu va rămâne nimic,
Poate că nimeni, peste câțiva ani, nu-şi va
aduce aminte de noi

Poate că vântul nemilos va şterge urmele
lăsate pe nisipul lacrimilor
Poate că umbra noastră va rătăci prin locurile
ce le-am colindat odinioară, sărutând
cu sfinţenie tot ce am iubit cândva”.

Totul curge (panta Rhei!) însă, fatal, anaximandric: „pământul năpădit de alţi oameni!”

„Neiertătorul Cronos, însă, le va strecura în suflet
dorinţe neîmplinite, reziduri din idealurile noastre
sfârtecate de neputinţă,
frânturi de dragoste, de dor şi vis,
pe care am vrut să le dăruim semenilor
şi n-am mai avut timp…”

(***Circuit în vis***)

Nefirescul se manifestă –culmea!- în chip firesc: **Iarna** este firească; **Imprudenţa**, aidoma; **Firesc** are, aici, ca peste tot, sensul de **normalitate neliniştitoare**, şi nu cel de fiinţial, ca la Cantemir sau Heidyger şi Noica, mai aproape de noi.

Sub zodia „Stelei ce-a murit” a lui Eminescu sau Keller, poeta îşi priveşte „ridurile” chipului propriu „sperând să afle timpul pitit/ în fiecare mal surpat,/ în fiecare şanţ săpat”

„Privesc în oglindă şi caut Cerberul
ce păzeşte Stixul adânc de pe fruntea mea
Văd un colţ de cer şi o stea
ce pâlpâie înconjurată de vârtejul norilor…
mă-treb cu bucuria trăirii,
mă-ntreb cu spaima morţii:
Doamne, când voi plăti Cerberului?
Când se va prelinge pe bolta cerească
dâra luminoasă ce va anunţa pierirea
STELEI mele în neant?”

(***Pictură naivă***)

Aparent livrescă, tensiunea demiurgică de idei-metaforă, nu lasă

sufletul „să fie cuprins de capriciile timpului rebel”(Imprudență) în furtunile „muzicii interioare” ale sângelui:

Sângele nu mai este roşu-nvolburat
l-au atacat hienele,
E alb-roziu şi pulsează într-un
ritm de notă întreagă.
Vrem să-l simțim plin de viață
cântând „Corul vânătorilor” (Weber n.n)
dar el scandează lent
„Corul robilor” (Verdi n.n.) din Nabuco…
……………………………….
Ne zbatem între dorința şi neputința
de a şti cine sunt hienele…”

(***Muzică interioară***)

În succesiunea lor ideatică (dar şi temporală), poemele edifică verticalitatea aceleaşi (das selbe) trăiri-nelinişti: *Dragoste de copil; Statornicie; Aşteptare; Târzie despărțire; Mesaj din adâncuri; Captivii; Plimbare nocturnă; Mărturisire etc.*

Asemenea profundei şi realei Spovedanii dintr-un „Alt anotimp” iubirea este străbătută viclean de o dualitate recesivă, în care unul dintre talerele balanței se simte mai sărac, mai slab, mai dezactivat, dar demn să re-articuleze în posibil şi în speranță, Idealul.

Iată Spovedania simplă:

„Ochii tăi mi-au spus întotdeauna
adevărul;
Chiar şi atunci când m-ai înşelat..
Nu ți-am reproşat nimic fiindcă
n-am vrut să-i trădez
Erau atât de trişti sub povara
minciunii
Încât mi-a fost milă
de ei…”

(***Mărturisire***)

Sau în „***Nunta de aur***” :

Cerc de soare, ce-ai ars pe degetul meu,

lăsând urma săpată în pielea-mi
ce se asprea sub căldura-ți zdrobitoare,
Fă ca azi, să fie ieri, să te-ncolăceşti
din nou pe sufletul meu
ca atunci
când pluteam prin lume fără s-o cunosc…
…
Acum,
Acelaşi trup-
Alt zvâcnet: al înțelepciunii.

Naivitatea comunicării Regretului pentru timpul trecător „mâncător de vieți”, se cunună, firesc, în jertfa euharistică din noi toți, copii sau înțelepți:

„Cu timpul totul s-a cicatrizat
fiindcă am avut un Crist ce-a purtat coroana durerii,
un Crist care-a băut amarul fierii şi şi-a lăsat
trupul sfăşiat de cuile barbare
care-i sfredeleau mâinile, picioarele,
trecând înrăite prin lemnul tare al CRUCII
Iubirea lui ne-a vindecat şi ne-a făcut sufletul
–înțeleptul tăcerii,..”
(***Obişnuita familie***)

De la deschiderea către **Celest** şi **Ideal,** poeta revine la permanența terestră a Câmpiei, a „lanului cel aspru de porumb”, de unde a plecat departe şi nu s-a mai întors.

Astfel:

„Câmpie împodobită cu boabe mari de rouă
Te port în mine tainic şi-n visurile mele
Mi-apari înveşmântată, mereu, în haină nouă
………………..
Dar voi veni la tine, țărâna să-ți sărut,
Să gust din dulcea-ți pâine cu care m-ai crescut..
Câmpia mea, iubită, cu boabe mari de rouă”
(***Suflet în câmpie***)

Nostalgia de **altădată** şi de altceva a Doamnei Pal nu se subjugă

unei tentații păşuniste sau passeiste în esență, ci unei adevărate „lupte cu îngerul” care este **lupta cu timpul**, ca desfăşurare continuă a proiecției în creație. Este o continuitate a vieții, ca întrepătrundere de: trecut, prezent-viitor:

„E umplut cu trupuri de brad
cazanul clocotitor al vieții…
Rotocoale de fum ies din focul arzând
spre cunoaştere..” (***Continuitate***)

Coboară poeta din seninătatea **Câmpiei**, în universul incert şi banal al ***puținătății*** de frumusețe, de bunătate, de adevăr al străzii (al străzii de azi!n.n.) în care viața şi Moartea sunt luate peste picior, uitate:

„Asfaltul scoate lacrimi.
Nu-s picături de apă.
N-a plouat!
Paşii apasă greu urmele altora.
Strada e plină de gânduri..
…………….
Furnicarul de odinioară a dispărut
-Au plecat –rosteşte strada
-Au plecat –rosteşte oraşul
-Au plecat –îngână asfaltul”
(***Tristețea străzii***)

Deplângerea indigenței, **puținătății** apariției oamenilor, care umpleau altădată inima oraşului şi a poetei, ne aduce în **duritatea poetică a absenței**, pe care o deplângeau altcândva: un Maiakovsky, iar, la noi un Geo Dumitrescu.

Acest imn al absenței **vigorii laborioase** se complineşte în apoteoza prezenței imunde a gunoiului, scormonit pentru mâncare, din „Balada boschetarului”, caracteristică epopee a nefericitului eon, al unui disoluții morale şi diaspore existențiale a insului şi comunității:

„Stătea boschetarul pe-aleea pavată
cu frunze de gheață
Vedea împrejuru-i fantome clădite
din ceață.
Suna în urechea-i un vaiet de vânt

Purtând pe aripe cuvânt din cuvânt,
Colindul Căciunului sfânt:
„Casa să v-o măturați,
oi lerui, ler
Şi masa s-o încărcați
oi lerui, ler”

Contrastul existențial între trecut de festin românesc (Moş Crăciunul!) şi cerşitoria şi căutarea prezentă prin gunoiul –unde-şi are şi „odihnă” de arzător Hades, la infern real, şi unde îl cuprinde focul de bolgie- plesneşte de hirsută, grețoasă realitate(ca-n „Aşteptându-l pe Godot” al lui Samuel Becket!). Nici măcar dragostea (copila ce se simte vinovată de punerea focului la gunoaie, n.n.) nu poate salva palingenezia caliciei, **reînceputul** „vieții” de boschetar!

Laudă Doamnei Pal pentru această înfăptuire poetică.

Laude, aşişderea, străduinței lui Emilia Țuțuianu şi Editura „Muşatinia” pentru alegerile, pentru opțiunile în dimensiunea sacră a creației de prestigiu.

Acad.prof.univ.dr.Tudor GHIDEANU
Membru al Institutului Mondial
de Fenomenologie, Belmont Univ.S.U.A.

Debuturi salutare

Doamna Cecilia Bănică-Pal a predat limba şi literatura română timp de aproape patru decenii la Liceul Roman-Vodă şi la fostul Liceu nr.2 din Roman.

Ajunsă la vârsta senectuții, profesoara pensionară încredințează tiparului o plachetă de poezii care îmbogățeşte fără doar şi poate portretul său spiritual cu trăsături deosebite, marcante, demne de admirat şi de invidiat.

Doamna Cecilia Bănică-Pal deapănă, impresii, se inspiră din întâmplări şi evenimente ce atestă cu prisosință prezența sa în actualitatea tranziției, asumându-şi rolul neliniştitor al „paznicului de far" al sufletelor debusolate şi descumpănite în şuvoiul evenimentelor dramatice, chiar tragice.

Doamna Cecilia Bănică-Pal, cu sensibilitatea profesoarei experimentate observă şi semnalizează schimbările timpului şi fenomenele noi apărute în peisajul urbei şi în sufletele vulnerabile ale tinerilor şi adulților deopotrivă. Toate acestea sunt adunate în placheta domniei-sale „Nelinişti fireşti", dedicată vărului său pe care nu l-a cunoscut, scriitorul Constantin Barcaroiu, care în secolul trecut tipărea cărți şi delecta publicul pe scena Teatrului Național din Bucureşti, din a cărui trupă făcea parte. Dorința autoarei de a continua zidirea literară a vărului devine o artă poetică sui-generis:

„..sufletul tău stors de
patima creației
este în mine
ca o floare târzie".

(***Ție***)

Doamna Cecilia Pal ne oferă un buchet de repere marcând cărări posibile pentru poezia sa, care a fost lipsită până acum, de itinerariile ce trec şi prin „clasele şi atelierele" revistelor literare şi culturale.

Autoarea dispune de luciditatea şi forța penetrantă a investigatorului menit să spargă mizeria materială şi spirituală stratificată:

„Ne zbatem între dorința şi neputința
de a şti cine sunt hienele”

(***Muzica interioară***)

Doamna Cecila Pal debutează cu sprijinul uni sponsor local, fost elev al Liceului „Roman-Vodă”- primarul municipiului Roman: ing.Dan Ioan Cărpuşor- ce a făcut posibilă tipărirea plachetei la Editura „Muşatinia” din Roman.

Recunoştința fostului elev, al Liceului „Roman-Vodă” – asumarea unui gest rar întâlnit, dar necesar, vital şi salutar, în beneficiul actului cultural?. Patriotism local?

Frumusețea dansului nu va pieri.

Jòzsef BALOGH
Uniunea Scriitorilor din România
-Bucureşti 2004

Moto:

„Sunt o invenție a trecerii umbrei
desenând nelinişti mă caut
-în partea albită de oase văd foame
de partea lovită a cărnii mă tem-suspendat
în clepsidra sărutului firului crud de nisip
cel rămas în adâncul privirii-
întinde mâna şi ia-mă de-aici pentru tine
(aud fremătând în adaos strigările
pentru cel care am fost
pentru cel care voi fi
rămân o invenție a trecerii umbrei)
ne-aşteaptă partea cealaltă"

Lucian PAL
„Sunete şi semne"

CIRCUIT ÎN VIS

Poate că din viața noastră nu va rămâne nimic,
Poate că nimeni, peste câțiva ani, nu-şi va
aduce aminte de noi
Poate că vântul nemilos va şterge urmele
lăsate pe nisipul lacrimilor
Poate că umbra noastră va rătăci prin locurile
ce le-am colindat odinioară, sărutând
cu sfințenie tot ce am iubit cândva.

Iar noi, noi vom privi din cerul înstelat
pământul năpădit de alți oameni,
care
vor visa la fericire, glorie şi nemurire…

Neiertătorul Cronos, însă, le va strecura în suflet
dorințe neîmplinite, reziduri din idealurile noastre
sfârtecate de neputință,
frânturi de dragoste, de dor şi vis,
pe care am vrut să le dăruim semenilor
şi n-am mai avut timp…
Atunci, bolțile cerului şi ale pământului se vor deschide
şi energia noastră risipită se va contopi cu ființa lor
şi tot ce am visat se va înfăptui prin EI

DUREREA TRECERII

Suflete, închis într-o coajă de nucă,
Guşti amarul şi dulceaţa fructului deopotrivă
    Te simţi fericit că te-ai născut,
    c-ai trăit şi ţi-ai dăruit trupul cărnos…
Dar ai vrea să fii liber, să ieşi din pereţii lemnoşi
    să-l vezi pe cel ce se bucură de prinosul ce-l reverşi,
    chiar dacă el te va strivi între degetele puternice,
    între dinţii lăptoşi şi îţi va suge aroma

OBIŞNUITA FAMILIE

Noi n-am fost alpinişti să escaladăm împreună
  Everestul sau Alpii giganți şi măreți
N-am fost piloți de performanță ca să străbatem
  văzduhurile şi să le cunoaştem tainele
Şi nici cercetători ai străfundurilor ca să putem
  asculta tumultul materiei clocotind în adâncuri.

Am fost doar doi oameni care au parcurs
  drumul lung al vieții
  încătuşați de relele din cutia Pandorei,
  blestemați ca necazurile să se înfrupte din ființa noastră,
  ea -regenerând mereu, sângerând mereu…

Cu timpul totul s-a cicatrizat
  fiindcă am avut un Crist ce-a purtat coroana durerii,
  un Crist care-a băut amarul fierii şi şi-a lăsat
  trupul sfâşiat de cuiele barbare
  care-i sfredeleau mâinile, picioarele,
  trecând înrăite prin lemnul tare al CRUCII
Iubirea Lui ne-a vindecat şi ne-a făcut sufletul
                                        –înțeleptul tăcerii,
De aceea, noi am fost doar doi oameni care-au
  parcurs lungul drum al vieții

IARNĂ FIREASCĂ

Cade-n părul tău, iubito,
Mii fărâme de argint…

Un potop de fulgi zburdalnici
Zboară-n păru-ți platinat
Iar în jocul lor curat,
Caută-un loc să poposească
În pământu-nmiresmat.
Doamne, cum străluce-n soare
Părul tău cel ondulat!
Chiar de-i ger, el mie-mi pare
Că-i stropit tot cu cristale…

Ninge-n părul tău, iubito,
Şi noianul s-a-nălțat
Tot e alb –imaculat-
Doar ici, colo, un fir negru
Povesteşte c-altădat'
El domnea, sfidând zăpada
Ce-ndrăznea timid să cadă
Peste părul tău bogat…
Ninge, te privesc iubito,
Mâinile mi le deschid,
Părul alb eu l-am cuprins
Îl sărut ca-ntâia oară
Şi-l admir.. fiindcă e nins!

PICTURA NAIVĂ

Arabescurile mi-au împodobit fața…
Citesc în ele dorința de frumos neîmplinit
şi mă doare sufletul.
Ridurile îşi măsoară distanța dintre ele
sperând să afle timpul pitit
în fiecare mal surpat,
în fiecare şanț săpat
adânc şi nemilos în pielea-mi
-cândva-alb-roz-

Privesc în oglindă şi caut Cerberul
ce păzeşte Stixul adânc de pe fruntea mea
Văd un colț de cer şi o stea
ce pâlpâie înconjurată de vârtejul norilor…
mă-ntreb cu bucuria trăirii,
mă-ntreb cu spaima morții:
Doamne, când voi plăti Cerberului?
Când se va prelinge pe bolta cerească
dâra luminoasă ce va anunța pierirea
STELEI mele în neant?

IMPRUDENȚĂ

Când a început viscolul n-am pus frână
mașinii la timp
Ea a alunecat pe drumul în care
zăpada se amesteca cu gheața trupului
M-au acoperit troienele…
Am trăit ca într-o găoace învăluită
de crusta anilor..
Dar n-am lăsat să fie sufletul
cuprins de capriciile
timpului rebel

BALADA BOSCHETARULUI

Stătea boschetarul pe-aleea pavată
cu frunze de gheață
Vedea împrejuru-i fantome clădite
din ceață.
Suna în urechea-i un vaiet de vânt
Purtând pe aripe cuvânt din cuvânt,
Colindul Căciunului sfânt:
„Casa să v-o măturați,
oi lerui, ler
Şi masa s-o încărcați
oi lerui, ler”
Îşi strânse cu grijă, paltonul-nvechit
Căciula, cea roasă de molii, o trase pe frunte
Iar trupu-i rămase pe loc, împietrit,
Picioarele grele şi mâinile frânte.
Doar ochii clipeau alungând promoroaca
Ce boabe de perle-i atârnă pe pleoape
Şi gura şi fața şi barba în sloi înfăşate
Voiau să-i mai țină răsuflarea aproape

*

Prin nările ude pătrunde o boare
Mirosul şi gustul picant de mâncare
Tresare.Aevea-i apare
O masă-ncărcată cu feluri gustoase,
Cu vin şi cu fructe frumoase;
Ş-un brad ce avea-n ramuri stele
Bomboane, caiete şi nuci-printre ele..
Când plin de uimire şi de bucurie
Copil, aştepta Moş Crăciunul să vie.

*

Acum, nu vede în juru-i decât întuneric
Lumina din suflet cu totul s-a stins

Câți ani trecut-au oare şi câte clipe au curs
De când e doar o zdreanță purtată des de vânt -
-Flămând –
Mergând prin parcuri şi colțuri de stradă, cerând?!

*

Plângea boschetarul…
Copacii prin ramuri spre el trimiteau
Frânturi de zăpadă ce-n lacrimi intrau
Şi şiruri de gheață pe-obraji desenau

*

Încet se ridică, cu paşii nevolnici porneşte în noapte
Tăcere în juru-i.Nu-i nimeni să-i spună o vorbă…
Ar vrea să găsească culcuş ca să doarmă
şi-un pic de căldură..

*

Pe-un loc izolat zări un container,
Hârtii şi gunoaie de jur împrejur
Mirosuri grețoase, bucăți mici de pâine
Şi resturi din care se pregătise masa de mâine,
Piciorul e greu. Îl apucă cu mâna sleită
Îl vâră-năuntru; apoi, suspendat pentru-o clipă,
Părea o statuie din boarfe clădită,
Ce-i trasă de Hades în cruntul infern.

…E bine. Şi somnu-l cuprinde
Căldura se-nalță încet, foarte încet,
Îi pare că-i vară şi-i soare afară
iar corpu-i fierbinte…
Sudoare pe frunte…

Aude strigând: „arde, veniți mai curând!”
Ridică pleoapa dar ea se închide
În gură şi-n nări, rotocoale de fum.
Căciula îi pare o vatră încinsă
Iar mâneca haine-i aproape un scrum
Şi corpul întreg e o torță, acum

*

Prin flăcări contururi de oameni el vede
Cum trag din gunoaie o roşă mumie
Ce geme. Durerea-l sfâşie. Apoi nimic nu ştie..

*

Trecut-a un timp…
Silabe răzlețe se zbat în urechea rănită
Încearcă să mişte; dar zeci de cuțite
Se-nfing cu putere şi trupu-i sfâşie.
O mână pe pieptu-i rămas neatins
S-aşează uşoară şi-aude ca-n vis:
„Revine, e bine, revine la viață!”
şi ochii-a deschis,

*

Spitalul cu recea-i albeață
Îi pare-un palat încrustat
Cu fețe de oameni şi paturi
Ce mişcă-ntr-un vals neîncetat
Iar el e în mijloc –
Mumie, ce saltă-ntr-un joc
Cu trupu-nfăşat în cordoane de foc.

*

Alături de pat, în genunchi,
O fată cu părul vâlvoi
Î-ntinde-un pahar cu nectar şi rar,
Îi picură sucul pe buzele strânse
de-atâta-amar.
Îl gustă. E dulce şi bun…
Şi capul se-nclină. Aşa-i mulțumeşte…
Cu vocea venită ca dintr-un abis
Copila-i şopteşte:
„N-am vrut…să ştii…am dat foc la gunoaie..”
O mână imensă, puternic pansată
Se-aşează pe creştetul fetei
Copila ridică privirea…Ea vede
În ochii adumbriți de durere
că este iertată.

*

Trec zile, săptămâni şi luni. Şi trupu-i se reface,
Povestea vieții sale -ascunsă e- El tace.
Nimic nu vrea să spună. Privirea-i caută-n
goluri şi nu se mai întoarce…
E boschetar –Şi atât!

*

Când uşa se deschide şi trebui să plece
Lăsând în urmă patul în care a zăcut,
Un gând îl urmăreşte şi singur se întreabă:
„De-acum ce voi face…
O iau de la început?”

NUNTA DE AUR

Cerc de soare, ce-ai ars pe degetul meu,
  lăsând urma săpată în pielea-mi
  ce se asprea sub căldura-ți zdrobitoare,
Fă ca azi, să fie ieri, să te-ncolăceşti
  din nou pe sufletul meu
        ca atunci
  când pluteam prin lume fără s-o cunosc,
  când nu-i ştiam încă durerile
        ci doar bucuriile…

*

Inelarul a tresărit sub atingerea ta;
  se gândea la mâna-ți care, cândva, era catifelată…
Zâmbetul meu l-a făcut să-şi aducă aminte
  -de o altă nuntă - în care trupul său
  subțiat, acum de ani, se zvârcolea cu
  frenezie în fața tinereții…
Acum,
Acelaşi trup-
Alt zvâcnet: al înțelepciunii.

DRAGOSTE DE COPIL

Pe masă … un fund de lemn
  a primit globul rotund şi gustos
  ce-aşteaptă să-i fie trupul rupt în raze.
Într-o strachină, ieşită din mâna
  olarului şi încrustată c-un motiv floral
  stau sarmalele aburinde,
  respirând aer curat, şi-mprăştiind arome pofticioase
Pe un ştergar pâinea, scoasă
  din cuptor întreabă unde-i laptele dantelat…

*

Eu le-am făcut, mamă,
  fiindcă ştiu că-ți plac-
Dar tu, unde eşti?

*

Lasă, mamă, depărtările
Vino! Te rog, vino,
N-am cui să spun
C-am simțit fiorul primului sărut
N-are cine să se bucure,
  că port în mine taina iubirii
Vino, mamă, trupul bunicii scade,
  ochii i se usucă tot căutându-te..
Nu vreau nimic, mamă; n-am nevoie de blugi,
  de mobil, sau bani…
Te vreau doar pe tine mamă,
Vreau să stau cu capul în poala ta,
  -culcuş zămislit de tine pentru mine-
        să simt
  cum trupul tău alungă frigul
  din sufletul meu ars de dor

CÂNTEC

În pădurea de arțar,
Paşii mei mă poartă iar
Pe aleea înfrunzită
De-amintiri încremenită.
Frunză verde foi de fag,
Veşnic, tu, mi-ai fost cel drag…
Floarea ce mi-ai dăruit
De mult ea s-a ofilit

Timpul n-a fost bun cu noi
Şi n-am rămas amândoi…
Ai plecat pe drumul tău
Eu te-am aşteptat mereu,
Să răsari printre frunziş
Să mă plimbi prin lăstăriş,
În ochii, iar să mă priveşti,
Să mai cred că mă iubeşti.

Azi pădurea îmi şoptea:
„S-a dus timpul, draga mea!”
Luna de sus mă privea,
Raze lungi îmi trimitea,
Ele fin mă mângâiau,
Buzele îmi sărutau,
Părul mi-l împodobeau,
Cu fir trainic de argint
Împletit, din anii ce-am trăit

CONFRUNTARE

Hârcă netrebnică, ce te înfrupți pe nesimțite
din trupurile noastre,
ai crezut că, smulgându-i pe cei dragi dintre noi
şi transformându-i în pulbere neagră-cenuşie
îi vom uita, ni-i vom scoate din suflete
aruncându-i în groapa pustie
de unde nu vor mai veni niciodată..?
Renunță la planul tău!
„Morții sunt simboluri prietenoase”
care ştiu să se bucure odată cu noi,
care vin învăluiți în aburul pomenilor
ce le-am făcut pentru ei-
să ne mângâie în somn, să ne strecoare
fiorii puterii –când suntem deznădăjduiți.
Hârcă nepoftită, vâră-ți secera în lanurile de neghină
şi lasă-ne în seama celor de dincolo de viață
care ne veghează, pregătindu-ne pentru fluxul eternității
Nu uita! Morții sunt simboluri prietenoase
ale oamenilor şi nu duhuri ale răului

CONTINUITATE

E umplut cu trupuri de brad
  cazanul clocotitor al vieții…
Rotocoale de fum ies din focul arzând
  spre cunoaştere
  şi-ți înconjoară fruntea,
  lăsând în urmă zbaterea
  eternă şi neputincioasă
Ridici mâinile şi prinzi din zbor
  scântei strălucitoare şi fierbinți…
Te lupți să mai aprinzi cu ele fâşii
  din sufletul tău hărțuit de timp

SUFLET DIN CÂMPIE

Surorilor mele

Câmpie împodobită cu boabe mari de rouă
Te port în mine tainic şi-n visurile mele
Mi-apari înveşmântată, mereu, în haină nouă.

E verde primăvara, e aurie vara, iar toamna ruginie
Te admir însă şi-atunci când scoarța-i cenuşie
Sau iarna când hlamida-ți îți este străvezie

M-aplec să sorb cu sete o lacrimă din tine
Dar frunza-ncet mi-o fură ducând-o pământului în dar.
Îndată el tresaltă. Îi simt seva în mine..

Privesc cum creşte iar din firava plămadă
Recolta grea de grâne ce strânsă în grămadă,
Tăcută, aşteaptă clipa s-ajungă în pământ iar-

Mi-e dor să merg prin lanul cel aspru de porumb,
Să-mi taie frunza-i pielea, iar sânge ca de plumb
Să-mi vindece durere ce-o port de ani în şir,

Că am plecat departe şi nu mai m-am întors,
Să-ți mângâi lin obrazul ce astăzi este stors
De-atâta arătură, de-atâta vânt şi ploi…

Dar voi veni la tine, țărâna să-ți sărut,
Să gust din dulcea-ți pâine cu care m-ai crescut..
Câmpia mea, iubită, cu boabe mari de rouă

MUZICĂ INTERIOARĂ

Sângele nu mai este roşu-nvolburat
  l-au atacat hienele,
E alb-roziu şi pulsează într-un
  ritm de notă întreagă.
Vrem să-l simțim plin de viață
  cântând „Corul vânătorilor”
  dar el scandează lent
  „Corul robilor” din Nabuco…
……………………………….
Ne zbatem între dorința şi neputința
  de a şti cine sunt hienele…

ÎMI PLAC NOPȚIILE…

Îmi plac nopțile senine, când totul e limpede,
Când bolta cerului risipeşte stele în văzduh.
Îmi plac nopțile în care norii merg repede
Zbătându-se să prindă luna ce, ca un duh,
străbate infinitul

Îmi plac nopțile senine, când totul e limpede
Când frunțile oamenilor adorm obosite
Lăsând să cadă gândurile ca nişte frunze veştede
În spațiu vast al sufletelor amorțite de atâta trudă…

Îmi plac nopțile senine, când totul e limpede,
Când trupul meu tresare sub mângâierea mâinilor tale
Iar ochii şi fruntea şi obrajii primesc numai zâmbete
Alungând ecoul durerilor şi spulberând din cale
urma lacrimilor

Îmi plac nopțile senine, când totul e limpede
Şi aş vrea să le păstrez doar pentru mine,
Să-mi făuresc din ele uşor şi pe-ndelete
Speranțe, vise, credințe, gânduri de mai bine,
Pentru ziua de azi şi pentru cea de mâine

STRĂLUCIREA ASTRULUI

Stelele vegheate
de un rotund strălucitor de galben,
cu fața pictată de conturul unei planete
pe care trăiesc oameni îndrăgostiți de cer-
ne privesc clipind din ochii lor mărunți

*

El vine doar noaptea
indiferent, distant, rece,
rotindu-şi agale discul
suspendat în eter

*

Într-un ungher al pământului
un ghem de vise şi de speranțe
se rostogoleşte în casa luminată
a sufletului…

IZVOR DE IUBIRE

Nepoatei mele,
Alexandra

O clipă adormise pe canapeaua veche..
Alături, două gheme purtau-mpletite-n ele
Toți anii ce trecură cu nopțile de veghe,
Cu visuri şi speranțe, cu clipe lungi şi grele.

Dar buzele-i surprinse surâsul de-altădată
Când se plimba alături de omul cel iubit
Pe-aleele-nverzite de fag şi de stejar
Şi străbăteau în taină poteci cu pasul rar.

Pământul tot se mişcă. Natura iar învie
Pe ramuri mari bobocii plesnesc de plinul sevei,
Nerăbdători aşteaptă din ceruri ca să vie
O ploaie-nmiresmată, să cadă peste ei.

De flori pădurea-i plină. În ea cobor în zbor
Mulțime de albine, ce vor să poposească
Pe fiecare floare şi dulce să-i şoptească,
Ce mult au aşteptat-o şi cât le-a fost de dor…

Polenul lor se plimbă pe aripi de aramă
Şi se ridică-n zare în splendida-i maramă
Aripa stângă pare un fir de chihlimbar,
Aripa dreaptă scapăr-scântei ca de amnar
Firul de-arnici al trompei de-albină este viu
Şi suge cu putere nectarul dulce-amar
Punându-l cu sfială în vechiul lor pocal

*

Deschise ochii. Fereastra îi trimite
Parfum de flori şi frunze din parcu-alăturat,
Voci tinere, frumoase, în suflet i-au intrat.
Încet înaintează la geam şi îi priveşte:
  blugi, adidaşi, geci, fuste mini, maxi,
  tunsori, bretoane, plete se contopesc cu strada
Ce pare că-i absoarbe şi-i strânge-n sânul ei
Ca apoi să-i azvârle încorsetați de viață,
Lovindu-i cu bruschețe de tot ce-i bun şi rău
Lăsându-i ca să meargă pe-o cale neumblată
Pe care-o vor străbate ca să-şi atingă țelul
                    şi gloria visată.

*

Se-ntoarce iar la lucru pe canapeaua veche
Din ața albă moale-mpleteşte o pereche
De mănuşi foarte fine pe care să le facă
                    în dar nepoatei sale.
Dar iată se iveşte... E ea? Sau i se pare?
Un coc superb şi strâns îi înconjoară capul
C-o vie diademă de flori crescute-n câmp…
Ea poartă-o rochie lungă ce-adie ca un vânt
Iar o eşarfă verde pe umeri i se lasă,
Făcând-o ca să pară mai brună, mai frumoasă.
Cu mâinile întinse şi cu mişcări feline
Se-apropie zâmbind:
  „Bunico, spune-mi sincer, nu semăn eu cu tine?
  Hai, vino să ne vezi în dansul ce odată
  Mi-ai spus că-l îndrăgeai, pe când erai, tu, fată!”

*

Un grup. Băieți şi fete de-o eleganță rară
Intrară în pas de vals. Viorile cântară
Iar ei purtați de valuri, îl venerau pe Strauss
Armonizând mişcarea cu muzica-i sublimă –
Şi totul era vesel, doar soare şi lumină

*

Perechi înlănțuite simțeau în trupul lor
Că trec în altă lume –în cea a viselor
………………………………………
Pe chip, bunica poartă un zâmbet de demult…
Ea simte bucuria că tinerii gustat-au
cu dragoste şi dor
Felii de fericire, de vals nemuritor.
……………………………………….
Din nou se-ndreaptă agale spre
canapeaua veche

TRISTEȚEA STRĂZII

Asfaltul scoate lacrimi.
Nu-s picături de apă,
N-a plouat!
Paşii apasă greu urmele altora,
Strada e plină de gânduri..
Ea ştie de ce plânge asfaltul
Fiindcă şi ea simte lipsa lor
Ceasul marchează ora şaisprezece,
Ei nu trec. Sunt doar pâlcuri răzlețe
Fețe triste. Cuvinte întretăiate:
„Şomaj. Ordonanță. Italia
Spania. Israel. Canada”
Oraşul rămâne mut.
Nu poate să le răspundă
Îl doare sufletul,
Furnicarul de odinioară a dispărut
-Au plecat –rosteşte strada
-Au plecat –rosteşte oraşul
-Au plecat –îngână asfaltul
Şi toate rămân îndurerate, speriate,
pentru că
Au rămas puțini frezori,
strungari, electricieni,
modelatori…
care să le mângâie
trupurile împietrite

STRIGĂT…

Mă-ntorc la tine şi vreau să-ți sărut
ochiul de veghe
ce l-am văzut -de copil-
răsărind din pământ,
privindu-mă, păzindu-mă, învățându-mă
să port sufletul tău în mine şi în gând..

Mă-ntorc la tine să-ți ating
coapsele pline de sevă,
să-ți pipăi corpul presărat cu minuni
de culori,
să-ți văd fruntea ce stă gata
să prindă un nor,
să-ți aud glasul chemându-mă, strigându-mă,
plângându-mă, ca pe fiul rătăcitor

apoi

primindu-mă cu brațele pline de flori
când, obosit de atâtea căutări prin țări străine,
mă-ntorc la tine cu sufletul-mi cuprins de dor

STATORNICIE

Eu ştiu ce se cere pe piață…
O carte cu scene de-amor şi cu sex
Trăite în parcuri, la colțuri de stradă –
Eu ştiu ce se cere pe piață…

Eu ştiu ce se cere pe piață,
O carte-apărută într-o limbă vulgară
Ce mintea refuză şi sufletul strică
Eu ştiu ce se cere pe piață…

Dar scrisul meu nu este o marfă
Nu vreau să distrug ce-i frumos şi moral
Ci-ascult cum un bard, cântând dintr-o harpă,
Transformă cuvântul-n mărgăritar…
………………………………………..
Eu ştiu ce se cere pe piață

AŞTEPTARE

Trupul meu frânt
din totalul zilelor
vi l-am dărui, vouă,
sperând şi aşteptând
la împlinirea voastră,
pentru că niciodată nu v-am privit separat,
ci ca pe un întreg
nesătul de cunoaştere

TÂRZIE DESPĂRȚIRE

Astăzi voi pleca, iubite,
Rostul vieții mi-ai întors…
Voi păstra numai o clipă
Din tot ce a fost frumos

N-ai ştiut să crezi în mine,
Nu ai vrut să mă cunoşti,
Am fost totul pentru tine
Dar ți-e greu să recunoşti.

Nu te voi schimba cu altul;
S-a dus tinerețea mea…
Voi privi doar spre înaltul
Cerului, către o stea

Strălucirea ei va spune
Tot ce tu nu ai putut..
Eu voi şti că voi rămâne
-Pentru tine-
Bunul cel de preț pierdut

CAPTIVII

Anii se întind pe pielea noastră
Păianjenii s-au săturat să tacă
Ar striga –dar nu pot- Şi-ar speria duşmanul
Lucrează înainte. Pânza e fină.
Liniile formează figuri geometrice perfecte.
Din când în când, pânza e distrusă
        dar numai pe moment,
pentru că păianjenul țese alta,
        la fel de frumoasă,
        la fel de vicleană,
aşteptând să se prindă în ea
        ființe rătăcite în vâltoarea vieții

MESAJ DIN ADÂNCURI

Prin somn râcâiam pământul,
Scoarţa cenuşie şi aspră îmi sfâşia degetele,
    şi-mi mânca unghiile.

Sfredeleam, sfredeleam înainte
    şi-am dat de pământ negru şi fărâmicios
    în care se împleteau rădăcinile plantelor
    ca nişte uriaşe frânghii.

Săpam mai departe-
    simțeam sudoarea curgându-mi,
    topindu-mi suflarea şi trupul
    dar am dat peste un lichid negru-vâscos
    ce se lipea de hainele mele.

Stropii lui îmi ardeau obrajii
    palizi de atâta durere;
    mi-am făcut mâinile căuş
    îl scoteam din groapă,
            -țipând sfâşietor-
    şi-l aruncam departe,
    peste acelaşi pământ din care ieşise…
Apoi corpul se cutremură..
   zvârleam peste pământ sânge.
Înaintam. Valurile lui mă spălau,
   de masa vâscoasă ce-mi îmbrăcase ființa
Mergeam, înotând prin şuvoiul
   ce clocotea în străfunduri..

Atunci i-am văzut:
erau ochi ce mă priveau cu dragoste, blândețe şi milă,
erau guri care-mi zâmbeau,
erau trupuri ce se îndreptau spre mine încet,
erau glasuri ce le auzeam venind dint-o altă lume
cerând SĂ NU-I UITĂM
Fiindcă veacuri de-a rândul,
sângele lor s-a scurs în adâncurile pământului
păzind libertatea noastră

MĂRTURISIRE

Ochii tăi mi-au spus întotdeauna
adevărul;
Chiar şi atunci când m-ai înşelat..
Nu ți-am reproşat nimic fiindcă
n-am vrut să-i trădez
Erau atât de trişti sub povara
minciunii
Încât mi-a fost milă
de ei…

PLIMBARE NOCTURNĂ

Mă plimb printre stele
  dar nu le ating pentru că îmi ard privirea,
nu întind nici mâinile, nici picioarele,
  pentru că mi-e frică să nu rămân fără ele.
Mă plimb printre stele
  şi privesc luna …
O văd parcelată –oameni au cumpărat pământ- pe lună
  şi lasă pe faţa ei dâre adânci
  ce-i iau strălucirea,
Mă plimb printre stele
  şi mă uit pe Marte
  nu se văd oameni mergând
  dar şi aici şi-au luat unii pământ…
Mă plimb printre stele şi cred
  că şi celelalte planete au aceeaşi soartă.
Cobor pe pământ
Citesc: „Povestea pupezei”
Mă rog:
          „Nu ne pedepsi Doamne –
                pentru că
           vrem s-ajungem ca tine!”

MOŞTENIRE

„Să păstrezi limba, s-o fereşti de
stricăciune şi, mai cu seamă, să
înveți pe alții cum s-o păstreze”
Al.Philippide

Unii zic că nu-i momentul să vorbim de poezie
Ca despre-o prințesă bună, ce-mparte cu frenezie
Gama de note sublime, doruri multe cristaline,
Spulberate peste plai-vorbe din dulcele grai

Nu-şi apleacă fruntea plină de balade şi poveşti
La cei care ştiu să-njure şi cu maxim de dispreț
Dau vulgarității drumul pe făgaşul poeziei.

Alții vor, ca ea să fie –substanță de mahala
Să dispară fără urmă tot ce e frumos în ea
Biciuită de expresii triviale, fără jenă folosite
Să se-amestece în zloată, de noroi fiind stropite
………………………………………………..

Ochii trişti ea şi-i ridică şi o lacrimă îi cade
Peste cei ce-nopți de iarnă
O citesc cu duioşie şi nepoților explică ce este o poezie
……………………………………………….

Iar bunica spune tainic:
„-În curând va trece moda. Ce-i urât va fi gunoi…
Şi eterna poezie va fi iarăşi printre noi..”

ALT ANOTIMP

E poate un sfârşit de toamnă
sau poate-un început de iarnă,
atunci

când
strigătul va ţâşni din pieptul nostru
străpungându-ne pielea uscată de vreme…
Sufletul va tresări, se va revolta, va face semne
către cerul învolburat cerându-i să ne
dea ALT ANOTIMP
În care frânturi de primăvară, vară, toamnă, iarnă
să trăiască în osmoza perfectă
a fiinţelor iubitoare de viaţă.

MIRACOL

Nepoțelului meu,
Andrei

Grădina s-a învelit cu soare,
Când piersicul îmbobocit
Şi-a desfăcut a lui petale,
Simțind pământul încălzit

O creangă verde şi isteață
Purta în vârfu-i auriu,
Un bobocel plin de viață
Ce-n vânt se legăna zglobiu

Atunci ai apărut pe lume
Şi primul strigăt a trezit
Din somn, cele mai bune zâne
Ca să-ți ureze: „Bun venit!”

FINAL NEAŞTEPTAT

Mama tata papa
Pâine lapte apa
Cămin grădiniță
Albină gărgăriță
Literă şi cifră
Abecedar clar
Note plâns dar
Gramatică biologie
Astronomie anatomie
Geografie psihologie
Colaje mulaje
Calculator internet
Blond brunet
Iubire depresie
Fericire expresie
Conjuncții adverbe
Alb roşu verde
Game şi arpegii

Enescu Porumbescu
Plăcere durere
Canțonete violete
Armonie deschinezie
Bogăție amnezie
Tranziție sărăcie
Poluare evaluare
Grafică coregrafie
Portret balet
Eminescu Ionescu
Voiculescu Cărtărescu
Simfonie melancolie
doină
Baladă şi poveste
Înainte mult mai este…
Toate acumulate
Compartimentate
dau:

SUMA CUNOAŞTERII
- o înşiruire de plus şi minus infinit -

Posfață

Creaţia lirică a Ceciliei Bănică-Pal se remarcă prin spontaneitatea sinceră a comunicării, prin reacţia înţeleaptă în faţa ireversibilității devenirii și prin ipostaza de „permanentă gardă” în a constata, critic dar cu amabilitate, anomaliile percutante ale socialului din jur.

Pentru poetă, spaţiul existenţial, cosmic dar şi teluric este de un cartezianism dual, starea de monovalenţă fiinţării interferându-se, birefringent, cu devenirea continuă şi demolativă a biologicului uman. De aici, acea atitudine de cuminţenie, baricadistă doar în interior dar, în afară, aflată într-un permanent „armistițiu”, apropiindu-se atentă de arena unui „care pe care”, observând-o meditativ, dar însă netrecând dincolo de un „noli tangere”propriu.

Frontiera dintre vieţuire și moarte se reduce numai la o demarcaţie „in creion”, poeta pledând pentru o amplificare a dialogului cu un „dincolo”, așa unilateral cum ar putea fi acesta.

o atrage mult, liniștea de după o „fereastră închisă”, puţinătatea unei mese neîncărcate, singurătatea câmpiilor pierdute în zare, tăcerea foșnitoare a revărsărilor de clorofilă, ca și rămânerea, pentru totdeauna, în „ograda” primitoare a patriei străbune. Drama în penumbră a unui „boschetar” o reţine îndelung, în vreme ce „ascunsele hiene" ale omenirii o dezgustă.

E conștientă că iubirea, presupusă a ființa la un cuplu, este doar o stare și nu o întruchipare, o amânare continuă a ei înspre un morganatic „mâine”, un „după” ce conduce, însă, către viitor, succesiunile firești ale generațiilor umane.

Așteaptă un timp al întoarcerilor „fiilor rătăcitori" și o retrăire prerafaelit a vieții, prin care oamenii să se dăruiască unei armonii interioare și unor jertfiri pentru cei din jur.

E, de altfel, acea trecere, redată de către autoare sub o formă metaforică, în ultima poezie a acestui volum – „Final neașteptat” -în care aleatorismul verbalic al unor succesiuni întâmplătoare se ordonează, cristalic, într-un singur logaritm de înțelepciune.

Gheorghe A. M. Ciobanu

Cuprins

<u>Nr. p.</u>

Cecilia Bănică-PAL s-a născut în anul 1931, 24 aprilie, în oraşul Făurei, jud. Brăila.
-Cursurile şcolii primare le urmează în oraşul natal
-Se înscrie la Şcoala Normală din Buzău absolvind în anul 1950.
-În timpul şcolarităţii se remarcă în domeniul muzicii şi literaturii obţinând premii şi menţiunii.
-Primele poezii apar la „Gazeta de perete” , la vârsta de 16 ani.
-Participă sporadic la „Cenaclul literar” şi este apreciată de către scriitorul Eusebiu Camilar.
-Este repartizată (în anul 1950) în jud. Baia, sat. Cozmeşti unde funcţionează ca profesoară suplinitoare până în anul 1958.
-Se reîntâlneşte în această perioadă cu scriitorul Eusebiu Camilar, care se inspira pentru realizarea romanului „Temelia” din realitatea satului Muntelui de sus. Acesta îi sugerează să se înscrie la facultate sau la şcoala literară. Situaţia materială nu-i permite renunţarea la post părinţii neavând nici un mijloc de existenţă.
-Scrie sceneta: „Moş Cocoloş” şi se prezintă cu ea la concursul de teatru pentru elevi. Este premiată. Trimisă forurilor superioare ale vremii spre publicare, lucrarea s-a pierdut (există şi azi în manuscris n.n.).
-În anul 1953 se înscrie la Facultatea de filologie secţia fără frecvenţă.
-În 1958 termină facultatea şi în acelaşi an se transferă la Roman, unde funcţionează ca profesoară suplinitoare la „Şcoala de Muzică” şi la şcolile generale nr. 4 şi 5.
-În anul 1960 este numită profesoară de Limba şi literatura română la Liceul nr.2 (fostul liceu de fete) secţia serală, care a fuzionat mai târziu- cu Liceul Roman-vodă.
-Paralel cu munca de catedră a desfăşurat o activitate prodigioasă în cadrul S.R.S.C. În această conjunctură l-a cunoscut pe Iulian Antonescu, muzeograf, orator, om de cultură şi conferenţiar desăvârşit. În anul 1998 îl va evoca într-o intervenţie a sa, ce va fi publicată în cartea „Iulian Antonescu şi dreptul la nemurire” sub titlul „*Iulian Antonescu aparţine altei lumi- aceea a valorilor spirituale*”.
-Organizează excursii literare, concretizând omagiu adus scriitorilor prin lucrări plastice, executate de elevi seralişti: „Drumul cu plopi” (Muzeul Cezar Petrescu- din Buşteni); „Albatrosul” (Casa memorială Nicolae Labiş);
-Contribuie la îmbogăţirea cabinetului de literatură (Liceul nr.2) cu manuscrise şi cărţi aparţinând scriitorilor Mihail Sadoveanu şi Cezar Petrescu.
-Colaborează la editura „Muşatinia” şi scrie postfaţa la cartea de poveşti „Curcubeu într-o peniţă” a Mădălinei Gavrilă.

Emilia ŢUŢUIANU